

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura powszechna wieku XIX (1801-1850) (Ćw. audytoryjne), PG_00141375						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Janusz Mosakowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		9.0	25
Cel przedmiotu	Celem głównym przedmiotu jest zapoznanie studentów z najwybitniejszymi dziełami literatury powszechnej pierwszej połowy XIX wieku i jej autorami oraz zdobycie i doskonalenie przez uczestników zajęć umiejętności analizy i interpretacji owych dzieł.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodolo-gicznej.	Student: • wymienia i charakteryzuje zjawiska, tendencje, nurty, epoki, gatunki i motywy literatury powszechnej powstałej w 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • zna gatunki literackie charakterystyczne dla poszczególnych epok literackich i definiuje ich przemiany na przestrzeni 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • wymienia wybitnych twórców poszczególnych literatur narodowych 1 poł. XIX wieku, przedstawicieli szkół literackich, nurtów i tendencji stylistycznych (K_W01, K_W02), • zna i rozumie metody badawcze z zakresu poetyki historycznej i umie wykorzystać je, zajmując się literaturą powszechną powstałą w 1 poł. XIX wieku(K_W01, K_W02),	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Student: • poprawnie klasyfikuje i charakteryzuje główne epoki, prądy i zjawiska literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_U01, K_U03), • w uzasadnieniu swych sądów i interpretacji dotyczących literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku posługuje się argumentacją opartą na znajomości podstawowych metod analizy i interpretacji literaturoznawczej (K_U03), • potrafi zidentyfikować wpływ literatury powszechnej na literaturę polską (K_U03), • potrafi analizować i interpretować dzieła literatury powszechnej powstałe w 1 poł. XIX wieku (K_U03), • samodzielnie organizuje sobie pracę z tekstami uzupełniającymi i zdobywa wiedzę korzystając z sugestii prowadzącego ćwiczenia (K_U01, K_U03)	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student: • potrafi wyselekcjonować najważniejsze problemy i zagadnienia poruszane w opracowaniach literaturoznawczych odnoszących się do literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_U01), • analizuje, poddaje krytyce i wypowiada się pisemnie lub ustnie na temat omawianych dzieł literackich i odnoszących się do nich tekstów literaturoznawczych (K_U01, K_U03) • uczestniczy w dyskusji dotyczącej literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku, wykorzystując wiedzę nabytą w trakcie zajęć oraz pracy indywidualnej (K_U01, K_U03),	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_W02] Ma rozszerzoną wiedzę z historii literatury polskiej i powszechnej.	Student: • rozumie mechanizmy kształtowania kultury europejskiej 1 połowy XIX wieku przez literaturę tego okresu (K_W01, K_W02), • objaśnia powiązania literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku ze sztuką, filozofią i historią powszechną (K_W01, K_W02), • rozumie najważniejsze pojęcia związane z poszczególnymi etapami procesu historycznoliterackiego w wieku XIX (K_W01, K_W02), • nazywa i charakteryzuje najważniejsze dzieła literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • identyfikuje relacje występujące pomiędzy poszczególnymi literaturami narodowymi w 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • umie analizować i interpretować zjawiska literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Student: • zajmując się zagadnieniami literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku, potrafi pracować samodzielnie oraz w grupie, umie kierować pracą zespołową (K_K01), • w wyrażaniu opinii na temat literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku zachowuje ostrożność oraz krytycyzm wynikające z uświadomienia sobie wieloaspektowości obserwowanych i ocenianych zjawisk, wypowiedzi i faktów (K_K01), • wykazuje wrażliwość kulturową w stosunku do literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku pojmując ją jako ważny element wspólnego dziedzictwa kulturowego i komunikacji międzykulturowej (K_K01), • uczestniczy aktywnie w życiu kulturalnym jako jego uczestnik, odbiorca i propagator, wykorzystując także wiedzę dotyczącą literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_K01, K_K06).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	Student • uświadamia sobie zakres własnej wiedzy dotyczącej literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku i konsekwencji z tego wynikających (K_U06) • dąży do samodzielnego poszerzania posiadanej przez siebie wiedzy na temat literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku i umiejętności jej interpretowania (K_U06)	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport

Treści przedmiotu	Zaznajomienie studentów z problematyką utworów stanowiących kanon literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku, poprzez wskazanie i uzmysłowienie odpowiednich kontekstów estetycznych, literackich, społecznych i historycznych poszczególnych literatur narodowych. Praca z wybranymi tekstami eksponuje specyfikę kulturową poszczególnych literatur narodowych a także zachodzące pomiędzy nimi wzajemne wpływy w sferze procesów historycznoliterackich. Teksty lekturowe omawiane w trakcie zajęć są reprezentatywne dla światowych prądów i stylów literackich charakterystycznych dla 1 poł. XIX wieku. Treści merytoryczne obejmują problematykę rozwoju, periodyzacji i kształtu romantyzmu i realizmu w poszczególnych literaturach narodowych. Ich zadaniem jest uwypuklenie wspólnych i odmiennych zjawisk zachodzących w literaturze powszechnej 1 połowy XIX, które są istotne dla procesów rozwoju i przemian gatunkowych w ramach poszczególnych rodzajów literackich. Najbardziej reprezentatywne pod tym względem utwory literackie omawiane są w szerszym kontekście tendencji rozwojowych kultury europejskiej oraz ich związków z kulturą i literaturą polską.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Do realizowania treści przedmiotu niezbędne jest wcześniejsze zaliczenie przedmiotu: literatura powszechna do XVIII wieku; w wyjątkowych wypadkach prowadzący zajęcia może odstąpić od tej reguły. W celu właściwej realizacji treści przedmiotu student powinien posiadać odpowiedni zakres wiadomości na temat najważniejszych dzieł literatury powszechnej od antyku po koniec XVIII wieku, procesów historycznoliterackich, jakie miały miejsce w tym okresie, a także rozwoju form i gatunków literackich; na podstawie tej wiedzy student powinien posiadać umiejętność syntetycznego i analitycznego ujmowania zjawisk historycznoliterackich. W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Zaliczenie ustne weryfikujące znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających	51.0%	50.0%
	Aktywny udział w ćwiczeniach, systematyczność w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywana w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur Każdorazowo na początku semestru prowadzący zajęcia ustala precyzyjny zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu uwzględniając celeprzedmiotu oraz specyfikę konkretnej grupy studentów.A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):A.1. wykorzystywana podczas zajęć H. Balzac, Stracone złudzenia. Wielki człowiek z prowincji w Paryżu, przeł. i wstępem opatrzył T. Żeleński (Boy), War-szawa 1950; G. Byron, Kain, przeł. J. Paszkowski, w: Byron, Wybór dzieł, t. 2: Dramaty, PIW 1988; G. Byron, Wiersze i poematy, wybór i oprac. J. Żuławski, Warszawa 1961 (Giaur; Korsarz); F.-R. Chateaubriand, Rene, przeł T. Żeleński (Boy), oprac A. Tatarkiewiczowa, Wrocław 1964 (BN II, 148); J.W. Goethe, Faust, przeł. F. Konopka, cz. 1-2, Warszawa 1962; Niemiecka nowela romantyczna, wybór, wstęp i komentarz G. Koziłek, Wrocław 1975 (BN II, 181); Novalis (Friedrich von Hardenberg), Henryk von Ofterdingen, przełożyli i opracowali E. Szymani i W. Kunicki, Wro- cław 2003 (BN II, 247); Poeci języka angielskiego, wybór i oprac. H. Krzeczkowski, J. S. Sito, J. Żuławski, t. 1-3, Warszawa 1969-1974 (W. Blake, W. Wordsworth, W.Scott, S. T. Coleridge, P. B. Shelley, J. Keats); F. Schiller, Zbójcy. Dramat w 5 aktach, przeł. F. Konopka, wstępem i objaśnieniami opatrzyła O. Dobijanka-Witczakowa, wyd. 2 zm., Wrocław 1964(BN II, 30).A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Auerbach, Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, t. 2, Warszawa 1968; M. Janion, M. Żmigrodzka, Romantyzm i egzystencja. Fragmentu niedokończonego dzieła. Gdańsk 2004; M. Janion, Żyjąc tracimy życie. Niepokojące tematy egzystencji, Warszawa 2003; W. Szturc, Faust Goethego. Ku antropologii romantycznej, Kraków 1995; P. Van Tieghem, Główne doktryny literackie we Francji, Warszawa 1971; I. Berlin, Korzenie romantyzmu, red. H. Hardy, przeł. A. Bartkiewicz, Poznań 2004; M. Cieśla-Korytowska, Romantyczna poezja mistyczna, Kraków 1989; I. Dobrzycka, Kształtowanie się twórczości Byrona, Wrocław 1963; R. Dyboski, Sto lat literatury angielskiej, Warszawa 1957; 34. R. Dyboski. M. Janion, Pełnia Fausta czyli tragedia antropologiczna, w: tejsze Prace wybrane, pod red. M. Czerwińskiej, t. 2: Tra-gizm, historia prywatność,Kraków 2000; M. Janion, Prometeusz, Kain, Lucyfer, w: tajże, Gorączka romantyczna, Gdańsk 1975; M. Jaroszewski, Życie i twórczość E.T.A. Hoffmanna; J. Lasecka, Ocalenie i negacja: epika poetycka Waltera Scotta i Georgea Gordona Byrona, Prace Polonistyczne XXXIX (1983); G. Lanson, P. Tuffrau, Historia literatury francuskiej, wyd. 3, Warszawa 1971; Literatura rosyjska w zarysie, pod red. Z. Barańskiego i A. Semczuka, Warszawa 1976; Z. Łempicki, Romantyzm; Świat książek i świat rzeczywisty. Przyczynek do ujęcia istoty romantyzmu, w: tegoż, Wybór pism, oprac. H. Markiewicz,t.1: Renesans, Oświecenie, Romantyzm i inne studia z historii kultury, przedmową poprze-dził B. Suchodolski, Warszawa 1966; P. Mroczkowski, Zarys historii literatury angielskiej, t. II (Od preromantyzmu do czasów najnowszych), Katowice 1978; Nuda w kulturze, pod red. P. Czaplińskiego i P. Śliwińskiego, Poznań 1999; H. Peyre, Co to jest romantyzm?, Warszawa 1987; M. Piwińska, Złe wychowanie. Fragmenty biografii romantycznej, Warszawa 1974; A. Pomorski, Ten bardzo poważny żart, w: J. W. Goethe, Faust. Tragedia, z niemieckiego przełożył i posłowiem opatrzył A. Pomorski, wyd. Ilprzejrane i poprawione, Warszawa 2005; M. Praz, Zmysły, śmierć i diabeł w literaturze romantycznej, przeł. K. Żaboklicki, wstęp M. Brahmer, Warszawa 1974; J. Prokopiuk, Novalis, czyli ziarno przyszłości, w: Novalis, Uczniowie z Sais. Proza filozoficzna-studia-fragmenty, Warszawa 1984;A. Rogalski, Trzy portrety niemieckie, Poznań 1980; G. Sampson, Historia literatury angielskiej w zarysie, Warszaw 1968; Studia romantyczne, Pamiętnik Literacki 1978 z. 1 i z. 3; H. Taine, Historia literatury angielskiej, Warszaw 1900; A. Thibaudet, Historia literatury francuskiej. Od Rewolucji Francuskiej do lat trzydziestych XX wieku, Warszawa 1997;
-----------------------	--

	Uzupełniająca lista lektur	B. Literatura uzupełniająca J. Austen, Duma i uprzedzenie, przeł. A. Przedpeńska-Trzeciakowa, Warszawa 2006 lub tejże, Mansfield Park, przeł. A. Przedpeńska-Trzeciakowa, Warszawa 2004; E. Brontë, Wichrowe Wzgórza, przeł. J. Sujkowska, oprac. B. Bałutowa, Wrocław 1990 (BN II, 228); Ch. Dickens, Oliwier Twist, przeł. A. Gliniczanka, Warszawa 1953 lub tenże, Klub Pickwicka, przekł. W. Górskiego przejr. i opatrzony przedm. przez S. Hellszyńskiego, wyd. nowe, t. 1-4, Warszawa 1947; T. A. Hoffmann, Diable eliksiry, tłum. L. Eminowicz, 2005; M. Lermontow, Bohater naszych czasów, przeł. W. Rogowicz, wyd. 3, Warszawa 1964 (BN II, 139); Manifesty romantyzmu 1790-1830. Anglia, Niemcy, Francja, wybór tekstów i oprac. A. Kowalczykowa, wyd. 2 rozszerzone, Warszawa 1979; E. A. Poe, Opowiadania, wyboru dokonał i przedmową poprzedził, W. Kopaliński, tł. S. Wyrzykowski, wyd. 2., t. 1-2, Warszawa 1986 (2 opowiadania); A. Puszkina, Eugeniusz Oniegin. Romans Wierszem, przeł. A. Ważyk, wstępem i przypisami opatrzył R. Łużny, wyd. 2 zm., Wrocław 1970 (BN II, 35); W. Scott, Waverley albo lat temu sześćdziesiąt, przeł. T. Świdorska, Warszawa 1961; M. W. Shelley, Frankenstein, przeł. H. Goldmann, wyd. 2, Poznań 1989; Straszna wróżba. Rosyjska nowela fantastyczna pierwszej połowy XIX wieku, wyboru dokonał W. Korwin, Warszawa Moskwa 1988; W. M. Thackeray, Targowisko próżności, przeł. T. J. Dehnel, Warszawa 1960; A. de Vigny, Wielkość i niewola wojkowego stanu, przeł. J. Guze, Warszawa 1990.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Romantyzm, reneizm, bunt metafizyczny, rewolucja, mistycyzm	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.